

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Hegyedévre	4 "
Helyben háshoz hozva:	
Egész évre	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a héttől és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kőiratok visszaszállítására
vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A szegedi győzelem.

Eötvös Károly hiába hívott szorultságában még papot is Hoch János személyében: a szegedi katolikusok becsülettel megállották helyüket s diadalra vitték Gerliczy Ferenc lobogóját.

Érdekes az eset és érdemes a gondolkodásra.

A legkatholikusabb magyar városban a zsidó hitközség elnökét akarták képviselőnek megválasztani. A közvélemény tiltakozására az illető, a kit jelöltek, egészen helyesen és nobiles tapintattal visszalépett. Maradna az egyetlen jelölt, a katolikus főúr. No de hogy türethetné ezt az a töredék, mely a katolikusok nemtörődömsége folytán Szegeden is, mint annyi más városban nyakára ült a városnak? Keresnek más és nekik alkalmas jelöltet és megtalálják az exlári saktervédőben Eötvös Károlyban. Miért? Csak azért, hogy arcul üssék Szeged katolikusait s megmutassák, hogy csak azért is ők az urak, ők parancsolnak, ők adnak képviselőt Szeged városának abban a férfiuban, akit keresztény szimpátiákkal még ellenségei sem mernének megvádolni. Aki régi magyar családból való származása dacára, őszösvetségi

érdekek jól jövedelmező szolgálatával szerzte meg hatalmas vagyonát. Aki soha a keresztény Magyarország vágyait, szenvedéseit meg nem értette. És aki kész eszközül odadobta nevét azért, hogy egy város becsületes keresztény törekvéseit legázolják.

Nem sikerült — és ez ezer szerencséje annak a töredéknek, mely Eötvöst felléptette. Az ébredő keresztény Magyarországot eddigi lethargiájába visszazsoritani már nem lehet. Ébredünk és tehetetlen álmodozásokban kimerülni többé nem fogunk. A szegedi mandátum sorsa ennek az ébredésnek egyik epizódja; hogy azután mi az eredmény, az a forrongó áradatot már meg nem állíthatta volna semmiképp. Hogy Gerliczy báró győzött, az diadal nekünk és szerencse nekik. Mert ha sikerült volna Eötvössel megbuktatni Gerliczyt, akkor annak nyomán az elkeseredésnek olyan vihara hördült volna fel a lelkekben, amelynek hatásait kiszámítani sem lehet.

Igy a választás a maga nyugodt lefolyásával, megnyugtató befejezésével mindenütt nagy örömet kelthet. Szegeden kívül első sorban Nagyváradnak van oka örülni, mert hiszen Gerliczy bárót nemcsak a születés és vérség kötelékei fűzik

Nagyváradhoz, hanem ide kapcsolja őt a katolikus kör elnöksége is. Nagyvárad katolikusainak is büszkeségük az, hogy körük elnöke a legkatholikusabb és legmagyarabb város képviselője lett. És tanulhatunk attól a szegedi katolikus körtől, mely acélos akarattal, hitvallói bátorsággal és férfias büszke kitartással ezt az eredményt ki tudta küzdeni.

Szegedet 1879-ben a Tisza vize öntötte el, de kiépült belőle s egy királyi szóra szebb lett, mint volt. Most újabb árvíz fenyegette: a tiszaezlári árvíz. Visszaverte bátran, férfiasan, gyönyörűen s most a felébredt katolikus öntudat tiszta fényében legyen még szebb, még magyarabb, legyen a keresztény Magyarországnak nemcsak számarányra, hanem összetartásra és erőre is a legszebb bástyája — s következő példája nyomán az ilyen pástyák egész sorozata! *

Külgyminiszterek találkozója. Diplomáciai forrásból ide az a hír érkezett, hogy a hármasszövetség külgyminiszterei a nyár folyamán Ischlben vagy Salzburgban találkozni fognak egymással. A találkozás érdekében már tárgyalások folynak *Aehrenthal*, *San-Giuliano* és *Kiderlen-Wächter* között.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A bünösök lakomája.

— *Mutatvány a Krisztus elbeszélésekből.* —
Fordította: Hodács Ágost.

Egy este a vámosok lakomát rendeztek és leültek, hogy azt élvezzék. Mivel a tisztességes asszonyok tudai sem akartak róluk, a rossz hírű kocsmából meghívták a leányokat. Ezek legszebb cicomájukban jelentek meg, nevetve és vihogva, hogy a harmadik utcáig lehetett hallani.

A vámosok a leányokkal ugyancsak ki akarták magukat mutatni. De hogyan, hogyan nem, amikor egy darabig együtt voltak, a hangos vigadozás nem ment tovább, mert hiszen csak színelv volt s nem talált visszhangra a társaságbeliek szívében.

Ekkor nagyon is komoran és szomoruan folyt a dolog. Valami belső hang azt mondta a férfiaknak:

— Mi hasznotok van nektek pénzetekből és vagyonotokból és jóléteketekből? Malomként nyom benneteket és leiketeket a pokolra buzza, mert özvegyek és árvák, hajléktalan fér-

fiak és segítség nélkül maradt aggok átka van rajta.

S a leányokhoz szólott a sziv hangja és ekként beszélt:

— Mit használ, hogy fiatalok és szépek vagytok? Jobb volna, ha csak fél szemetek volna és ragyások volnátok, semhogy a bűn utján járjatok, mindig messzebbre és mindig mélyebbre a bűn ferődjébe, a borzasztó végig. Jaj nektek!

Mikoron a hang így beszélt és nem lehetett elhallgattatni, sem tulkiabálni, a vámosok és bünös leányok nagyon megszorodtak, nem ettek és nem ittak, hanem úgy ültek ott, mint halotti tornál, reszkettek lsten haragjától s nem tudtak magukon segíteni. Mert bűneiket nem tudták többé meg nem törtétekké tenni, ha mindjárt jobb kezüket, sőt fejükből szemüket is odaadták volna.

Olyan csönd támadt a teremben, hogy az égő lámpák sercegését hallani lehetett. Kivülről behallatszott a kutak csobogása-locsogása s az éjszakai szélben a magas fasudarak susogása.

Az egyik leány hirtelen megborzongott és fölkiáltott:

— Ki jön az utcán lefelé és tart a háznak? Kinek a járása ez?

Mindnyájan figyeltek, mert ezen járás hangját ismerték, jóllehet ma először hallották. Ugy hangzott, mint a tavaszi szellő fuvallása, amely elől a tél menekül...

— Így csak egy lépked — suttogták a hallgatódzó elhalványuló ajkakkal és ijedten néztek egymásra. A názáreti Jézus jön hozzánk! A bíró már az ajtó előtt állott és kárhóztató ítéletüket ki fogja mondani! Így gondolták a bünösök.

Néhányan felugráltak, hogy elmeneküljenek; ámde lábaik mintha gyökeret vertek volna, hogy nem tudtak távozni; mások visszatültek tekvőhelyeik párnái közé és közöttük elrejtőzködni igyekeztek. A leányok pedig reszkette összebujtak és kezeiket festett orcáik elé tartották.

A lépések mind közelebb hallatszottak és ime a küszöbön belépett az, akinek tekintete csupa jószág és irgalom volt, aki kezeit valamennyi felé nyujtotta, mint a testvér, aki testvéreihez jön.

S szelid mosolygásu ajkai e köszöntést mondották:

— Békesség veletek!

Egy pillanatra mindnyájan szinte megremevedtek, azután az ígért mély föllélekezésben megszűnt.

Telefon 8.

Gyűlöcs-szállításhoz való **kosarakat** nagyban és kicsinyben, **friss töltésű** mindennemű **gyógy- és ásványvizeket** csakis

JANKY ANTAL
utódánál **szerezhet be.**
Telefon 8.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 14.

Kabos Ferenc alelnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést.

Interpellációt jegyeztek be Rakovszky Béla külképviseletünknek állásfoglalásáról, Juriga Nándor Turchányi Ödön nyitrai megyei alispán szabálytalan pénzkezelése ügyében.

Hegedüs Kálmán az igazoló bizottság előadója bejelenti, hogy Láng Mihály és Tauscher Béla megbízó levelét a bizottság rendben találta, Kristóffy József mandátumát azonban alaki hiba miatt a B osztályba sorolják.

Kenedi Géza a mentelmi bizottság előadója beterjeszti a bizottság jelentését Beck Lajos mentelmi ügyében, akit testi sértés és hatóság elleni erőszak miatt kér ki az ügyészség.

Sorra kerül

a kultusz-tárhoz

költségvetésének tárgyalása.

Juriga Nándor személyes megtámadtatás címén kér szót. Megmagyarázza utóbbi beszédének azon kifejezését, melyeket Balogh Jenő államtitkár félreértett és félremagyarázott. Balogh államtitkár azzal rágalmazott meg, hogy iszogatok.

Elnök e kifejezésért a szót rendreutasítja.

Juriga Nándor Balogh Marxista gyűlöletet talált szavaimban. Marxista gyűlölet nincs, csak Marxista tudomány van.

Kovács János statisztikai adatokkal részletesen bizonyítja, hogy a tanítók fizetése kisebb mint az alacsonyabb kvalifikációjú állami alkalmazottak fizetése. Határozati javaslatot nyújt be a tanítók fizetésjavítására.

Bikády Antal: A polgári iskolák reformját ajánlja. A polgári iskolák csak az általános

műveltség céljait szolgálta. Szükséges, hogy a polgári iskolák feladata a gazdasági szakképzés legyen. Megkönnyíti a reformot a polgári iskolák tanításának gyakorlati jellege. A polgári iskolai tanárok nyugdíjának rendezését kívánja. Az óvónők fizetésjavítását sürgeti. A költségvetést nem fogadja el.

Elnök öt percnyi szünetet rendel el.

Szünet után

Berzeviczy Albert elnök nyitja meg az ülést.

Bánffy Miklós gróf: A magyar és a nyugati kultúra közti különbséget ismerteti. A különbség oka nemcsak földrajzi, vallási és eredeti ellentéteken kívül a magyarságnak a külföldi kultúra iránt való nemtörődömsége.

Ismerteti a kolozsvári egyetemi vizonyokat és kifogásolja, hogy az egyetemen a török nyelv tanszéke, nincs alkalmas emberrel betöltve, mert a mostani előadó beteg, öreg ember és előadásokat nem tarthat.

Figyelmébe ajánlja a miniszternek a kulturális eszközök intenzívebb felkarolását és elfogadja a javaslatot.

Thaly Ferenc: A lelkészek congruájának sürgős rendezését kívánja. Ismerteti a congrua kérdését. A költségvetést politikai pártállásánál fogva nem fogadja el.

A szegedi eset.

Pozsgay Miklós: Sajnálattal ad kifejezést, hogy a kultuszvitába vallási kérdéseket dobtak be. Tiltakozik az ellen, hogy idegen vallásúak támadják azt a vallásfelekezeti, mely az országban többséget alkot. Az idegen vallásúak...

Elnök figyelmezteti szónokot, hogy ebben a parlamentben nem használhat egy más vallásfelekezetre »idegen« jelzést, mert nálunk bevett és be nem vett vallásfelekezetek vannak. (Helyeslés minden oldalon.)

Pozsgay Miklós: Ott tartunk már, hogy egy más vallású felekezet hitközségi elnöke nyilvánosan pellengérezte ki a szegedi kath.

kör alelnökét, aki mint ilyen, bírósági tisztet is tölt be. (Nagy Zoltán törv. elnök.)

Elnök: Figyelmeztetem szónokot, hogy a parlamenten kívül álló személyeket ne vonjon be a vitába.

Pozsgay Miklós: És ez az ember volt annyira gyáva, hogy rögtön beadta a kath. kör elnökségéről való lemondását.

Elnök újból figyelmezteti és a »gyáva« jelzőért megrójjja a szónokot.

Pozsgay Miklós: Szól arról a destructiv irányzatról, mely a congregációk ellen olyan heves támadást intéz az utóbbi időben. Es hová vezet ez? A temesvári gyilkossághoz: (Derűtlenség a Justh- és munkapárton, helyeslés a néppárton.)

Pozsgay Miklós: Kongregacionista erre nem lett volna képes. Ismerteti ezután a congregációk szervezetét és fontos tényezőket konstatálja azokat nemcsak a vallás, hanem az állam érdekében is. A javaslatot egyébként nem fogadja el.

Hook védi a zsidókat.

Hook János: Sajnálattal látja, hogy a felekezeti türelmetlenség és a vallási torzalkodások egyre nagyobb tért hódítanak a magyar nemzeti egység megtörésére. Zrinyivel élve: régi praktikája ez a copfos németnek, hogy a lelkek háborúságából a maga részére hasznot kovácsolhasson. Pedig nekünk első sorban a kultúra fejlesztésére kellene törekednünk. A mi kulturánknak olyannak kellene lenni, mint a Hudson öbölben lévő világító torony, amely messze tengereket bevilágítva hirdeti Amerika dicsőségét. Ami kulturánknak nem felekezeti harcra, hanem vallási türelmességre kell törekednie. De ma már annyira kiélezte, hogy a vidéken fűtykóst és furkós botot fagnak már a Weiszok és Kohnok fejének beverésére. Olyan ma már a vidék, mint a zümögő méhráj, csak irányítója nincs még ezen mozgásnak.

A házigazda elő mert lépni, hogy a csudás vendéget üdvözölje:

— Honnan van az, hogy hozzánk jössz, oh Uram! hebegte zavarodottan és elfogultan. — Hiszen meghívtatok! — felelte az Emberfia.

— Mi? ... Mikor mertünk volna mi tégedet meghívni, Uram? — kérdezték valamennyien össze-vissza nagy csodálkozással.

— A ti bánkodástok bűneitek miatt hívtok meg engemet! Es mostan nálatok vagyok, hogy a vacsorát veletek elköltsém.

Lassankint megértették a szegény lelkek, hogy az Ur az ő beszennyezett emberi voltukat még olyan nagyra becsülte, hogy mint ember velük érintkezni akart, hogy megmutassa nekik jóságát, tiszteletüket és őt kiszolgálják.

A legjobb párnát adták neki, arany serleget nemes borral nyújtottak neki, a legválogatottabb ételeket tették eléje. Elhomályosult szemeikből szelid világlás áradt, mikor látták, hogy Jézus elfogadta az ő vacsorájukat és a bűnösökkel evett, mintha igazak lettek volna.

A lányok is előmerészkedtek mostan, mert szégyenkeztek a ríktó festék miatt. Virágkoszorúkat levették fejükről és vállaikról és az Ur helye köré rakták úgy, hogy az csupa virágból kandikált elő. Azután leguggoltak lábai elé a földre és nagy, kegyelmet éhező szemekkel néztek föl az Üdvözítőre.

Az Emberfia pedig úgy beszélt a bűnösökhöz, mint anya gyermekeihez. Csudaszép történetet beszélt nekik egy atyáról, akinek két fia volt. Az egyik jó volt, de a másik eltávozott hazulról és rossz életre adta magát, ezért keservesen szenvedett és megbánhódott míg megtette azt, ami egyedül szükséges: fölkelt és elment atyjához, hogy kiesdje bocsánatát.

Mennyire figyeltek a bűnösök, hogy egyetlen szót se veszítsenek el. Mennyire megértették a tékozló fia fájdalmait és az aggodalomtól mennyire vert szívük, hogy az atya ugyan mit fog csinálni a bűnbánóval! Sirva mondták szavait utána és mellüket verték hozzá:

— Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened; már nem vagyok méltó, hogy fiadnak neveztessem!

Jézus pedig az ő üdvözítő-szemeivel szelíden tekintett a szegényekre és szava lágyan hangzott, mint a gerlicék hívása az erdőben, a mikor tovább elbeszélte, miként fogadta az atya-szívére az újra megtalált fiút és mennyire örült vele az egész ház — éppen úgy, mint a mennyei Atya és angyalai örvendeznek, ha egy bűnös bűnbánatot tart.

Ekkor a hallgatók bánatos orcái mind fölragyogtak, a keménység, alávalóság és álnokság utolsó maradványa eltűnt, mind jóknak és ártatlanoknak látszottak, mint annak idején, a mikor még anyjuk térdén játszottak. A gyer-

mekek módjára föltartották kezeiket és megható bizalommal esdekeltek:

— Urunk, taníts meg minket arra, amit cselekednünk kell, hogy bejussunk Isten országába.

Jézus pedig látta bánatukat és jóakarukat és ezért megbocsátott nekik. Fejük fölé emelte kezét és föloldotta őket bűneiktől úgy hogy ezek Isten színe előtt eltűrültek. Azután tanította őket az élet útjára és az egész éjszaka át beszélt velük, míg napszürkületkor elbucszott tőlük, hogy más lelkében teljesítse kegyelme művét.

Messze kikisérték a városból. Azután bucsuzáskor megáldotta őket. Ők letérdeltek a földön és mindaddig néztek utána, míg fényleni látták teher ruháját.

Ezután pedig elmentek és jótalanul szerzett vagyonaikat odaadták a szegényeknek, kenyerüket ettől fogva becsületes munkával szerezték meg, gyakran voltak együtt imádkozva és ájtatoskodva és igazakhoz hasonlóan, bűnbánó szívekkel éltek minden jócselekedetben.

Mikor a farizeusok és irástudók erről hallottak, bosszankodtak miatta és gunyóították fölötté:

— Ez a Jézus a bűnösöket elfogadja és velük eszik.

Ez az Urnak fülébe jutott és mondotta rá: — Bizony, mondom nektek, hogy a bűnbánó vámosok és rossz személyek előbb jutnak be a mennyeknek országába, mint Isten gyermekei!

Meglepő kötéréjü.

Rendkívül kiadó.

Kitűnő és olcsó.

PORTLAND-

SCHAUMBURG-LIPPE herceg beremendi gyárából.

CEMENT

KONDOR DEZSŐ, Nagypiacz,

FÜCHSL-PALOTA, Telefon 969.

Cementcsövek, fedéllemez, elszigetelőlemez, aszfalt és cement munka. Mintákat ingyen küld.

Rakovszky István: Majd lesz az is (Zaj).

Hook János: Epen ez a különbség köztem és Rakovszky képviselő ur között. En mézzel akarok gyógyítani. On pedig méreggel!

Hook János: Azért mert Polónyi Géza ellensége Vázsonyi Vilmosnak, még nem muszáj egy új keresztes háborút csinálni. (Huszás éljen és taps minden oldalon.)

Hook János: Ismerteti Polónyi ismeretes fellépését a kath. népszövetségen mondott beszéde kapcsán és megcáfolni próbálta Polónyi adatait, mely szerint a budapesti városi képviselők között csak 4 keresztény volna.

Felkiáltások a munkapárton: Polónyi tévedett! (Nagy zaj.)

Poszgay Miklós személyes kérdésben szólalt fel. Ezután áttért a Ház az interpellációkra.

Juriga Nándor indítványára elhatározták, hogy az üléseket 1 órával meghosszabbítják. Az ülés egynegyed 3 órakor ért véget

Az Apolló felépítése.

A főszámvevő jelentése.

Az Apolló újraépítésére végre a város főmérnöke már megtette előterjesztését, most pedig a városi főszámvevő adta be jelentését a városi tanácshoz, amelyben, a főmérnök költségvetése alapján kimutatja, hogy ha Nagyvárad városa felépíti az Apolló helyén a kétemeletes bérházat, minő jövedelemre számíthat.

A főszámvevő szerint a beépítendő terület 36905 köbméter, s az építési költség köbméterként 22 korona, tehát

az építéshez szükséges 811,910 kor.
a homlokzat kiépítése 20,000 >
tervek tiszteletdíja 20,000 >

Összesen 851,910 kor.,

vagyis kerek összegben 852,000 korona szükséges az építésre.

Mivel azonban az építési költséget kölcsön útján fedezi a város, amelynél 96,25 százalék árfolyamvesztésig kitesz 31,950 koronát; az építés alatt a kölcsöntörlesztés első és második félévi hányada 45,156 korona kötvénybélyeg, nyugta-bélyeg, illeték 2927 korona, tehát az építésre 932,100 korona kölcsönre vevendő fel.

A *jövedelmességre* nézve a következőket jelenti a főszámvevő: a évi bérösszeg, a főmérnök approximativ számítása szerint 70,500 korona, amelyből leszámítandó az időközben esetleges bolt és lakbérüresedés miatt 5 százalék, vagyis 3525 korona, tehát marad évi bérjövdelem 66,975 korona.

A *kiadások* a következők: az évi annuitás 932,100 korona után 5,3 százalék 49402 korona, nyugta bélyegilleték 155 kor., szelvénybélyegilleték 110 kor., fenntartási költség az építési összeg 0,66 százaléka 5624 kor., illeték egyenérték 4128 kor., tűzbiztosítás 500 kor., s így az összes évi kiadás 59,919 korona, amit ha levonunk a 66,975 korona évi bérjövdelemből, marad évenként 7056 kor. tiszta jövedelem.

Az adókat a bérlőkre hárítja át a főmérnök, tehát azok nem jönnek számításba.

Mivel a város főmérnöke, a telekkel együtt 1,030,000 koronára becsüli az új bérházat, a bruttó bérjövdelem a becsérték 6 és fél százaléka kamatozásának, a netto jövedelem pedig a becsérték 0,68 százaléka kamatoztatásának felel meg.

Ha az ingatlant a város eladja, — eltekintve a jövőben számításba vehető értéknövekedéstől — a mérleg kedvezőbb, mert a telek 180,000 kor. becsértéke, illetőleg eladási ára 4 és fél százalékkal kamatoztatható, ami évi 8100 koronának felel meg, amelyet azonban állami adó nem terhel.

A főszámvevő jelentése szerint tehát a telek eladása 180,000 koronáért előnyösebb volna a városra; azonban ez csak az első évekre vonatkozik, vagy ha egy bérlőnek adja is ki a

város, csak 10 évre áll meg, mert a későbbi időben a bérösszeg feltétlenül emelkedik. Erre elég példa a Bazár-bérház, amely az első tíz évben csak 40,000 ezer koronát jövedelmezett, ma pedig 60,000 koronán felüli a jövedelem.

A városnak tehát nem érdeke az Apolló eladása; különben Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága is már az eladás mellett nyilatkozott.

A szegedi választás.

Szeged, június 14.

A választás reggel kilenc órakor kezdődött a városházán berendezett választási helyiségben. A szavazók két bizottság előtt teljesítik honpolgári köteleységüket. Az egyik bizottságnak dr. Ivankovits Sándor az elnöke, a másiknak Csonka Ferenc. Az első küldöttségél az Eötvös-pártiak; a másiknál a Gerliczy-pártiak kezdtek meg a szavazást huszas turnusokban. Mindkét tábor egyformán erős és a délelőtt folyamán egyformán ki tudta állítani a huszas turnusokat.

Eötvösök választási tanyája a Tisza-szállóban van, míg Gerliczyék az Európában gyülekeznek. Tíz órakor a szavazatok aránya teljesen egyforma volt.

Eötvös	80
Gerliczy	80

szavazatot kapott. Eötvös hívei közül a legelsőket szavazott le dr. Rósa Izso, a munkapárt elnöke, a lemondott képviselőjelölt, míg Gerliczy egyik első szavazója Jászay Géza apátplébános volt, aki tudvalevőleg annak idején dr. Rósát jelölte, de a Kath. Kör állásfoglalása után elpártolt a munkapárt elnökétől.

Féltizenegy órakor így álltak a szavazatok:

Eötvös	249
Gerliczy	217

Háromnegyed tizenegy órakor:

Eötvös	280
Gerliczy	249

Tizenegy órakor:

Eötvös	317
Gerliczy	258

Féltizenkét órakor:

Eötvös	353
Gerliczy	305

Tizenkét órakor:

Eötvös	403
Gerliczy	362

A zöldcédulás Eötvös párti szavazókat Budapestről és Aradról kölcsönként automobillal szállították a városházára.

A választás izgalmas része tulajdonképpen délután következett. Ekkor a pártok tömegestől vonultatták fel szavazóikat. Különösen az Eötvös-párt dolgozott erősen, hogy szavazóit összetartsa és a vezetést mindvégig megtartsa. Ez sikerült is délután 5 óráig, amikor Eötvösnek 900 és Gerliczynek 876 szavazata volt. Este hét órakor a hangulat igen izgatott. A Gerliczy-párt vezet. Hét óra után egyszerre szavazat vezet a párt, amikor az elnök 11 órára kintüzi a zárórát. Az Eötvös-pártnak már csak egy két szavazója van, míg a Gerliczy-párt még mindig vonultatja híveit.

Az eredmény.

A választás elnöke este 11 órakor hirdette ki a szavazatok eredményét, mely szerint

Gerliczy Ferenc br.	1200
Eötvös Károly	962

szavazatot kapott, s így báró Gerliczy Ferenc 238 abszolút többséggel lett megválasztva Szeged képviselőjévé.

A Nagyváradai Oltáregyesület kiállítása.

A *Szent László* menedékház egyik tágas, világos földszinti helyiségében tárja Nagyvárad ifjú oltáregyesülete a közönség elé egy évi ördetlen nemes fáradozásának eredményét, azon egyházi öltözeteket és himzéseket, melyekkel szegény templomok díszének emeléséhez kíván hozzájárulni, mint az alább közölt jegyzék mutatja, ez az eredmény, akár a mennyiséget, akár a minőséget tekintjük, becsületére válik az egyesületnek. Ki kell emelnünk, hogy különösen a kisebb egyházi ruháknál a kézimunka, a személyes fáradozás, a nemes izlés munkája a tulajomó ellentétben a gépmunkával, melynek osztályrészét az egyházi ruháknál szeretőnk a minimumra szorítani. Méltó az Isten háza arra, hogy lelkes kezek, ne lélektelen gép hozza, létre színt, javát annak, ami díszére szolgál. Az egyesület tagjai ugyilátszik ettől a meggyőződéstől voltak áthatva, s igazán nem sajnálták kezük fáradságát Isten dicsőségére. A választékos izléssel rendezett és díszített kiállítás rövid jegyzéke a következő:

5 *miseruha* (casula), kettő művészi himzés-sel, a szükséges hozzátartozókkal együtt 25 drb. Az egyik értékes anyagból készült fehér miseruha *Lukács* Gusztávné urhölgy buzgósságát és finom izlését dicséri. 5 *beteglátogató erszény* (bursa) 4 áldozatókehely-köpeny. 7 drb. fehér és violaszínű *stola*. 120 kehelytörök, 120 *kéztörök*, 30 *vállkendő*, 10 *miseing*, 10 *karing*, 30 *korporálé* (kehelyabrosz), 20 himzett *kehelyfedő* (palla), 30 *pallakendő*, 10 *oltárabross*, 30 *stólavédő*, 12 *ministránsing*, két himzett *antipendium* (oltárvédő). Ezek közül az egyik *Aba* Irén és *Alice*, a másik özv. *Olasz* Akosné műve. Két érdekes himzésű csengettyű huzó *Sándor* Albertné ajándéka. Kézimunka megváltás címen *Bilkei Papp Anna* 200, *Gabriely Erzsébet* 50, *Harmathy Károlyné* 10 koronát ajándékozott az együletnek. A nagyérdemű, fáradhatatlan elnöknő, *Grunwald* Henrikné fáradozása mellett külön elismeréssel kell adóznunk *Vucskics* Julia urhölgy iránt, aki egész évben páratlan buzgóssággal és ritka szakértelemmel vezette a munkaórákat, s akinek érdeme a kiállítás választékos izlésű, hatásos rendezése.

Álljon itt végül azon hölgyek névsora, kiknek kezemunkája hozta létre a szép kiállítást: *Andor* Jolán, *Antonescu* Irén, *Antoni* Mária *Bóca* Gézané, *Bóca* Ilona és *Ella*, *Bodnár* Gizella és *Malvin*, *Cseh* Vilmosné, *Csordás* Ilonka, *Ember* Emánuelné, *Grunwald* Henrikné, *Halmos* Andrásné, özv. *Harrach* Józsefné, *Horváth* Margit, *Jaks* Marianne, *Jablonszky* Etelka, és *Erzsike*, *Jancsek* Mariska, özv. *Jancsóné*, *Jancsó* Jolán, *Kassay* Matild, *Kosztá* Istvánné, *Kovácsné* Balázs Annus, özv. *Krüger* Viktorné, *Lukács* Gusztávné, *Man* Irén, *Mazalik* Viktoria és *Gabriella*, özv. *Olasz* Akosné, *Olasz* Ilona, özv. *Óváry* Sándorné, *Óváry* Panka és *Klára*, *Paluscsák* nővérek, *Pauljár* Jolán, *Sándor* Albertné, *Sürger* Bertalanné, *Schwartz* Gézané, *Szabados* Pálné, özv. *Sztachó* Jenőné, *Tar* Margit, *Tóth* Etelka, *Vértesi* Andorné és leánya, *Vinkler* Jozefa, *Vucskics* Aranka, *Vucskics* Julia, *Wallner* Margit.

Széchenyi püspök a kiállításon.

A tegnap délutáni megnyitásra a kellemetlen idő dacára is nagy számban gyűltek össze az Oltáregyesület tagjai özv. *Grunwald* Henrikné elnöknővel élükön. Megjelentek még *Bozóky* Alajos jogakad. igazgató, dr. *Vucskics* és *Imrik* plébánosok dr. *Ferdényi* Kálmán, *Brém* Lőrinc. 5 órakor érkezett meg gr. *Széchenyi* Miklós megyés püspök, akit dr. *Lestyán* Endre egyleti igazgató üdvözölt és kért fel a kiállítás megnyitására. A püspök válaszában örömet fejezte ki, hogy az ifjú egylet már is ily szép jelét adja életrealóságának és lelkes szavakkal buz-

ditotta a tagokat, hogy továbbra is igyekezzenek buzgón megvalósítani az Oltáregylet kettes célját: az Oltáriszentség imádásából merített lelki nemesbülést és a szegény templomok felsegítését. A kiállítást megnyitva megáldotta a kiállított egyházi ruhákat, majd közelebbről megsejmelve a kiállított tárgyakat, dicséretileg szólott a szorgalmas fáradozás műveiről.

A kiállítás *jún. 17-én szombat délig* naponként d. e. 10—12 és d. u. 4—6-ig tekintethető meg Szaniszló-u. 24 számú helyiségében. 16-án, pénteken d. u. 5 órakor dr. Némethy Gyula, 17-én d. e. 11 órakor dr. Ferdényi Kálmán tart az egyházművészet körébe vágó előadást. Belépti díj nincs. Szives adományok számára az egyesület perselyt helyezett el a teremben.

Eredeti

Chassala szandálok

és angol tennisz cipők kizárólag

REICHARD áruhaza

cégnél kaphatók.

115 B

UJDONSÁGOK.

Urnáp.

A katolikus egyház magasztos ünnepei között egyik legnagyobb ünnep az *Urnáp*. E napon nyilvános vallomást tesz hitéről, mely Jézus Krisztus isteni szaván alapszik, melyért vértanu halált szenvedtek az első századok keresztényei s mely a legdrágább kincsét képezte mindenkori és képezni fogja örökkön-örökké. Magvallja hitét a legfényesebb Oltáriszentségben, amelyet diadallal, fényvel, pompával hordoz körül.

Urnapja egyúttal a királyi családnak fogadalmi ünnepe, melyet kiváló ábitattal tart meg.

Ma, csütörtökön a székesegyházban lesz az ünnepi nagy mise és körmenet. Az ünnepélyes szent misét és körmenetet gróf *Széchenyi Miklós* v. b. t. t., püspök tartja, *Spett Gyula* kanonok pedig szent beszédet mond.

Ha holnapra kedvező idő köszönt be a körmenet kívül a négy lombsátorban levő oltárhoz, melyek közül kettő a káptalan soron, egy a püspöki kert előtt és egy a püspöki palota kapujában van felállítva. A körmenetet a katonazene és a megerősített székesegyházi énekkar kíséri. A püspök a négy sátor oltáránál áldást ad a szentséggel, mire a katonaság disztüzet ad. Az ünnepélyen részt vesznek a katonaságon kívül az állami, megyei és városi hatóságok képviselői, a társadalom előkelőségei s a katolikus intézetek.

Ujvároson, a *Seent László*-templomban az urnapi körmenetet *vasárnap* tartják meg.

* **Egy szabadgondolkodó lemondása.** Eperjesről jelentik: *Tachy József* az evangélikus egyház gondnoka és Sáro-vármegye alispánja és *Geduly Henrik* szuperintendens felszólították dr. *Hébert* Ede eperjesi jogakadémiai tanárt, hogy mondjon le a „*Martinovic*” szabadgondolkodó kör elnökségéről. Dr. *Hébert* Ede a kör elnökségéről lemondott.

* A megyei közgyűlés előkészítése.

A jövő héten szerdán tartandó megyei közgyűlés tárgysorozatának előkészítése nagyban folyik. A tárgyak előkészítését tegnap a szakosztályok már megkezdték. A tegnapi nap folyamán a kérvényeket tárgyalták, azonban kivétel nélkül mindet elutasító véleménnyel látták el. A vármegyének ugyanis most egyáltalán nincs pénze, melyből a kérelmeket teljesíteni tudnák.

* Károly Ferenc József eljegyzése.

Egy római lap tegnap azt jelentette, hogy *Károly Ferenc József* főherceg nőül veszi *Zita* bourbon-pármái hercegnőt. Ezt a hírt megcáfolták, de a *Neue Freie Presse* ma reggeli száma — mint Bécsből jelentik — most megerősíti és azt írja, hogy az eljegyzés tegnap megtörtént a toscánai *Pianore* kastélyban.

* Jelinek Géza automobil szerencsétlensége.

Mint értesülünk, *Jelinek Géza* városi h. főszámvevőt baleset érte. Egy automobilot vásárolt s hogy annak kezelését elsajátítsa, egy sofőrrel próbautra indult a Püspök fürdőbe. A sofőr vezette a gépet s magyarázta annak szerkezetét és kezelését. A város határában *Jelinek Géza* vette át a szerkezet kezelését. A Pecze hidnál azonban tévedésből ahelyett, hogy meglassította volna a gépet, a gyorsító szerkezetet húzta meg, mire a gép megszaladt s odavágódott a hidhoz és *Jelinek Géza* kiesett a gépkocsiból és neki vágódott a karfának. Állapota nem veszélyes, de mivel belső sérüléseket is szenvedett, elég súlyos. Lakására szállították, ahol dr. *Fopovics* Miklós gyógykezelés alá vette.

* **A király játszótársa.** Kassáról jelentik, hogy ott meghalt gróf *Sármay Viktor* egykori huszárfőhadnagy, a király volt játszótársa s később adjutánsa. Temetése tegnap délelőtt fél 11 órakor volt. A koporsót *Sánnnyére* vitték.

* **Hymen.** *Pajor Gizikét*, dr. *Pajor Kálmán* kir. táblai bíró leányát eljegyezte dr. *Medvigy Mihály* ügyvéd. Az eljegyzést a családi háznál vacsora követte, melyen a *Pajor*, *Medvigy*, *Ferdényi* és *Markovits*-család tagjai vettek részt. — Dr. *Némethy Andor* kir. ügyéségi jegyző és *Novák Blanche* folyó hó 17-én, szombaton délelőtt kelnek egybe a beszercebányai evang. templomban. — *Mezey Mihály* Gyula, városi tisztviselő, dr. *Mezey Gyula* biharcordai körorvos fia, néhai *Mezey Mihály* unokaöccse, tegnap tartotta esküvőjét *Oláh Margittal*, *Oláh Lajos* városi becsüs leányával. Az esküvőnél dr. *Sebő Mihály* ügyvéd és *Rieger Gusztáv* iparos voltak.

Osztrák választási statisztika. Reggel kilenc óráig 424 választás eredménye ismeretes. Ebből 241 végleges, 176 kerületben pótválasztás szükséges, mert nincs meg az abszolút többség, 7 galíciai kerületben pedig azért lesz pótválasztás, mert a jelöltet két helyen választották meg. Megválasztottak: 61 keresztényszociálisták, 43 szociáldemokraták, 34 tagját az egységes cseh klubnak, 43 tagját a német nemzeti szövetségnek, 11 tagját a lengyel klubnak, 5 bukovinai rutént, 5 román, 17 szlovén néppártit, 7 tagját a délszláv szövetségnek, 7 olasz néppártit, 2 olasz liberális, 7 pártokivülit, 1 nagynemzet, 1 zsidó nemzetit (zionisták), 1 ó konzervatívot. A délután 1 óráig beérkezett jelentésekből nyilvánvaló, hogy legalább 150 pótválasztás lesz. Es ki derül az is, hogy a vidéki kerületekben elég jól állanak a keresztényszociálisták, hasonlóképpen a német haladópart is, ellenben a szociáldemokraták háttérbe szorultak. Bécsben huszonhárom pótválasztásra van szükség. Kilenc kerületben a keresztényszociálisták a német szabadelvével, tizenkettőben a szociáldemokratákkal és kettőben a párton kívül álló ke-

resztényszociálisták szociáldemokratákkal állnak szemben. Ezeken a pótválasztásokon a keresztényszociálistákat 8 győzelem reménye kecsegteti.

* **Félnek a kolerától.** A belügyminisztertől igen komoly tartalmu rendelet érkezett tegnap a vármegyéhez. A rendelet szerint *Velencében* és *Konstantinápolyban* kolera esetek fordultak elő. Nehogy esetleg a kolerát hozánk is behurcolják, elrendelte a miniszter, hogy minden utast, aki akár *Velencéből*, akár *Konstantinápolyból* érkezik, vétessék megfigyelés alá. Felhívja ezenkívül a vármegyét arra is a miniszter, hogy minden kolera tünetes megbetegedést azonnal jelentsék be hozzá.

* **Csak olcsó gyógyszereket szabad rendelni.** A belügyminiszteriumból tegnap érkezett le az országos betegápolási alap terhére rendelt gyógyszer számlák értékének utalványa. Az utalvány érvényesítése alkalmával a miniszter kifogásolja, hogy az orvosok a betegápolási alap terhére olyan gyógyszereket is rendelnek, amelyek nincsenek megengedve, túlságosan drágák vagy specialitások. A miniszter a rendelvények alapján elrendelte, hogy minden rendelő orvostól be kell hajtani a gyógyszerek árának különbözetét és a jövőre nem szabad különlegességet rendelni.

* **Megrálgalmazott körjegyző.** A napokban *Tar József*nek egy adás-vételi szerződést kellett volna elkészítenie. Hogy a hivatalos iratot kiállítsák *Tar* a község házára akart felmenni. Utközben összetalálkozott *Szököcs Imre* gazdával, aki nem engedte fel *Tar* a község házára s a következőket mondta neki:

— Ne menj fel a község házára, mert ott a jegyző hamis váltót irat veled alá és akkor fizethetsz.

Tar megijedve, nem is ment fel, ellenben a *Szököcs* intését tudomására hozta *Váry András* körjegyzőnek, aki tegnap jelentést tett a dologról az alispánnak és kérte, hogy *Szököcs* ellen a bünygyi eljárás megindítása iránt tegyék meg a kellő lépéseket.

* **Orvosi kirendelés** Dr. *Fráter Barnabás* alispán az üresedésben lévő beregbszörmenyi körorvosi állásra tegnap hivatalból *Vincze Miklós* dr. kórházi segéd orvost rendelte ki.

* **Sikkasztó festőművész.** 1909. január havában *Nagyváradon* járt egy festő, aki magát *Fay Sándornak* nevezte és nagyra volt vele, hogy ő felekezett nélküli. Most ennek a felekezett nélküli urnak a neve a rendőri Közlönyben szerepel. *Fay Sándor* ugyanis *Nagyváradon* való szereplése alkalmával *Nagy Ernőtől* 17. darab képet szedett össze és azokat eladta, a befolyó pénzeket pedig saját céljaira fordította. *Nagy Fay* ellen feljelentést tett az ügyészség. A festőművészt a vártanács sikkasztás miatt vád alá is helyezte, azonban tovább nem folytathatta az eljárást, mert *Fay* nyomtalanul eltűnt. Végre a törvényszék elrendelte az országos körözését. *Fay* a körözés szerint 30—35 éves festőművész felekezett nélküli, vadházas, magasteremőlt süttőt haju barna ember. Feltalálás esetén tartóztatandó és a nagyváradai ügyészségnek lesz átadandó.

* **Véres mulatság.** Nagy mulatságot rendeztek tegnapelőtt este a *gyapjui* legények a falu kocsmájában. A község egész fiatalsága ott volt a mulatságon, s a párok vigán járták a csárdást egész éjtél, amikor egy különös veszekedés félbeszakította az egész vigasgot. *Kosza György* gazdalegény ugyanis megharagudott *Nemes Flórára*, aki más legénnyel is táncolt, nemcsak vele. A leány nem sokat adott a legény féltékenykedésére, kinevette gyermekeskedéséért. A legényt még jobban felingerelte a szép *Flóra* magatartása s szinte örjü-

götti féltékenységében. Nemes Flóra faképnél akarta hagyni a veszekedőt, de Koszta György vasviliát ragadott és azzal úgy fejbe vágta hűtlen táncosát, hogy az eszméletlenül maradt a korcsma padozatán. Nemes Flórát beszállították a biharmegyei közkórházba, hol ápolás alá vették. Sérülése oly súlyos természetű, hogy életben maradásához kevés a remény. Az esetről értesítették a nagyvárad királyi ügyészséget, mely vizsgálatot indított az ügyben s utasította a gyapju csendőrsőt, hogy a brutális legényt tartóztassák le.

* Kazánfűtői tanfolyam. A m. kir. Technologiai Iparmúzeum f. június 20-tól aug. 5-ig kazánfűtői tanfolyam tartását engedélyezte. Tandíj 6 korona, mely alulírottánál a beiratáskor fizetendő. Nagyvárad, 1911. június 13. Szűts Izsó, ipariskolai igazgató.

* Vásári vonatok. A nagyvárad országos vásár miatt folyó évi június hó 26-án, reggel Székelyhidtől Nagyváradig alábbi menetrend szerinti személyszállító vásári külön vonat közlekedik: Székelyhid indul reggel 4 óra 50 perckor, Nagykágya 5:01, Biharódszeg 5:13, Gypoly 5:26, Paptamási 5:43, Bihar 5:59, Biharpuspöki 6:16, Nagyvárad érkezik 6:28 perckor. Ugyancsak külön vásári vonat közlekedik komádi és Nagyvárad között is. Ennek menetrendje a következő: Komádi indul reggel 4 óra 50 perc. Nagytóti indul reggel 5 óra 1 perc. Körösszakál indul 5 óra 22 perc. Nagyharsány indul reggel 5 óra 32 perc. Körösszeg indul reggel 5 óra 43 perc. Vizesgyán indul reggel 5 óra 49 perc. Körösgyires indul reggel 6 óra 5 perc. Ujpalota indul reggel 6 óra 18 perc. Biharszentandrás indul reggel 6 óra 25 perc. Óssi puszta indul reggel 6 óra 35 perc. Nagyvárad érkezik 6 óra 52 perc.

* Ongyi kos cseléd. Balogh Mária 15 éves eselédleány tegnap délután Váradszöllősen lakó édesanyja házában lúgkoldatot ivott. Az öngyilkosság elkövetése után a váradszöllősi sörgyárig vánszorgott el, hol összeresett s innen bérkocsin szállították be az izr. kórházba. Balogh Mária kihallgatása alkalmával előadta, hogy azért lett öngyilkossá, mert anyja és testvére vele rosszul bántak. A kórházi orvos véleménye szerint sérülése életveszélyes.

* Életunt asszony. Tegnap délelőtt 10 órakor Kovács Imréné, szül. Andrásai Juliska Csengeri-u. 22. sz. a. lakásán forgópisztollyal mellbe lötte magát. Súlyos sebével a mentők a biharmegyei közkórházba szállították. Állapota teljesen reménytelen. Tettének oka ismeretlen.

* Leesett a létréről. Rocska János tegnap délelőtt Varju utca 9. sz. a. lakó háznak tűzfalát javította s e munkáját egy magas két águ létrán végezte. Munkaközben a létra megcsuszott, ő földre zuhant és súlyos sérüléseket szenvedett fején és derekán. A biharmegyei közkórházba szállították. Tanuk előadása szerint Rocska János megrögzött alkoholist, ki balesete idején sem volt józan állapotban. Sérüléseért maga sem okol senkit.

x A püspök-fürdői galamblovászat után. A Püspök-fürdőben e hó 8-án megtartott galamblovó versenyen 9 díj közül 6 Ladányi József nagyvárad puskaműves mester fegyvereivel nyertett el és pedig 2 első díj, 2 második díj és 2 harmadik díjjal. Üzlet Nagyvárad Rákóczi-ut Moskovits palota. M. kir. lőporáruda, telefon 269.

x 28 ik cs. k. jótékonyceļu állam-sorsjáték. Már f. hó 22-én tartják meg 28-ik cs. k. katonai jótékonyceļu államsorsjáték húzását Bécsben, melynek kedvező játéktervéről (21.135 pénz-nyereményt 620.000 K összegben) ezek között 200.000 koronás főnyeremény, már lapunkban elébb említést tettünk. Sorsjegyek á 4 K, míg a készlet tart, dohánytőzsdékben, váltóüzletekben, adó és postahivatalokban kaphatók.

FLEGMAN

grenadinjai

a legszebbek és legjobbak.

x Néhai főtisztelendő Makutz Ernő hteol. könyvtárát míg a készlet tart *olcsón* ki-árusítom. Benkő A. könyvkeresk. Rákóczi-ut 10. sz.

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy **Óváry Lajos kályhás üzletét** átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk **ÓVÁRY TESTVÉREK**

cég alatt. Kiváló Jóságú modern és izléses kályhákkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fentartani. A legdivatosabb és legegyszerűbb kályhák

állandóan raktáron vannak. Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközöltetnek. Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel **Ováry Testvérek kályhás iparosok** (Óváry Lajos utódai). Csengeri-utca 27. szám.

Hölgyeim!

Kelim, gobelin és Smyerna ujdonságaimra felhívom figyelmüket. Okvetlen néz-
:: zék meg. ::

TÁTRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

CZAPFALVI JÓZSEF

mázoló, épület és butorfestő

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.

Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári berendezések és butorok festését, kerüi butorok zománcozását és porcellán utánzást. Vidék megrendeléseket a legpontosabban készítek

Tisztelettel
358 Czapfalvi József.

Ifj. Rimanóczy Kálmán

mübutorgyára

Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.

Allandó butorkiállítás. Egyes butor-darabok avagy egész lakásberendezések, iparművészeti tervezések és költségvetések díjmentesen eszközöltetnek. Új szerkezetű service-asztalok mahagoni, palisander és citromfából. A Zsolnay-féle gyárak kizárólagos képviselője, eredeti gyári árak mellett.

Siessünk

Radó és Kertész

női divatruházába, Kossuth-utca 2. szám, *ki lettár miatt nagy occasiót* rendez, hol a következő cikkek kerülnek *olcsón eladásra*.

Mosó grenadinok, batistok, selymek, pouplinok, ruhavásznak, francia delainok, ruha diszek és még sok más itt fel nem sorolt cikkek. — **Most sok pénzt megtakaríthatunk**, ha menyasszonyi kelenyénket itt vesszük.

Törlesztéses kölcsön!

Feltételek:

Teljes árfolyam
5.65 annuitás.

LÁSZLÓ ERNŐ

bank és kereskedelmi irodája
Nagyvárad. Lévy-palota,
Ezredévi emlék-tér sarok.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét folyó év május 1-én helyezte át **míg az építkezés tart Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz.** Veiszlovits házba, az Orsolya zárda templomával szemben.

x **Stern a villamos** a javított dr Just Wolfram égőket (hisz már más nem is létezik) 20 gyertyától 50 gyertyáig szombat esti fél 7 órától vasárnap délelőtt 10 óráig Korona 2.50 ért árusítja, nagyobb vételnél engedmény. Elvállal szakmájához tartozó mindennemű villamos világítási, villamos jelző csengő, telefon és villámhárító munkákat a legolcsóbb áron Bémer-tér. Telefon 556. B

x **Álmatlanság ellen** a »Certus« a legjobb, mert nemcsak a poloskát, de a petéket is megöli. Angol készítmény 80 fillér. Kapható: az **Ujvárosi droguerében.** 22

Vas és rézbutor

gyári rakítási

Székrenyő 3 matracca 19 korona
Sodronybetét 10 korona
Rézkarniss 5 korona
Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf
vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
10 sz. Telefon 636.
Tanuló fizetéssel felvétetik.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Csütörtök: d. u. Babuska. (Horváth Mici fellépte); este Koldus gróf. (Palásthy Sándor negyedik fellépte.)

Péntek: Drótostót. (Palásthy Sándor ötödik fellépte.)

Szombat: Elvált asszony. (Kormos Ilonka első fellépte.)

Vasárnap: d. u. Sárga lilium, este Luxemburg grófja. (Kormos Ilonka második fellépte.)

Hétfő: Varázskeringő. (Kormos Ilonka harmadik fellépte.)

Koldus gróf. Ma este ezt a pompás romantikus operettet játsszák a színházban. A Koldus gróf Palásthy Sándor legpompásabb szerepe, amelyben a kiváló színész minden jó tulajdonsága fényesen érvényesült. A ma est. előadás is szinköri helyárrakkal megy.

F. Károlyi Leona Kolozsvárt. Az ünnepeit primadonnánk, akivel a színigazgatónak sikerült ismét háromévre megkötöni a szerződést legközelebb a kolozsváriak előtt fog pár estét, mint vendég szerepelni. A vendég-szereplésről az egyik előkelő kolozsvári lap a következőket írja. Minél jobban közeledünk a nagyvárad *Szelegetti Színház* ünnepeit primadonnájának vendégfellépéséhez, annál nagyobb s annál lázasabb a közönség érdeklődése. Így azután előre is látható, hogy **Károlyi Leona** három vendégfellépése a legzajosabb siker jegyében fog lezajlani. A nagyváradiak közkedvelt primadonnája Károlyi Leona három legjobb szerepét — mind a három férfi szerep — fogja eljátszani Kolozsvárt. Pénteken este a »Gül babá«-ban mint Gábor diák lép fel először. Szombaton este »Luxemburg grófja«-ból René gróftól kreálja és vasárnap este pedig a »János vitéz«-Kukoric Jancsijában bucsuzik a közönségtől. Károlyi Leona vendégjátékára a jegyek már válthatók a téli színházban az elővételi pénztárnál.

EGYESÜLETEK.

A Kath. Kör. ülése. A nagyvárad **Katholikus Kör** választmánya tegnap délután ülést tartott dr **Vucskics Gyula** alelnök vezetésével, amelyen jelen voltak Dus László, dr Hoványi Gyula, Géczy Lajos, Imrik S. Zoltán, Nécsey Rudolt, Schuch Károly, Oláry Gyula, Kelemen Kálmán, dr Krüger Aladár és dr Imrik Gusztáv. — Az ülés elején elnök beszámolt a választmánynak a gróf **Sáčekényi Miklós** püspök tiszteletére rendezett fáklásmenetről és hogy a kör tisztelgett az új püspök előtt. Ezután megállapították a **Szent László király napján rendezendő ünnepély** műsorát. Az elnöki megnyitón kívül lesz ennek, szavaiat, ünnepi felolvasás s dr **Krüger Aladár**, dr **Pesutky Ferenc**, **Mihályi Ernő** és az énekkar működnek közre az ünnepélyen. Az ünnepély a városháza dísztermében lesz. Este pedig toronyzene a városház tornyán. Új tagokul felvették: **Kelepecz Dezső**, **Fröklích József**, **Morvay Vilibáld**.

TANÜGY.

Évzáró vizsgák az állami iskolákban. A nagyvárad állami elemi iskolákban a vizsgák következő napokon fognak megtartani:

Ujvárosban: Junius hó 16-án, d. e. 8—11 óráig az V—VI-ik fiú osztályban. Junius 19-én d. e. 8—10 óráig az I-ső fiú- és I-ány osztályokban. Junius 20-án d. e. 8—10 óráig a II-ik fiú- és leány osztályokban. Junius 21-én d. e. 8—11 óráig a III-ik fiú- és leány osztályokban. Junius 22-én d. e. 8—11 óráig a IV-ik fiú- és leány osztályokban. Junius 23-án d. e. 8—11 óráig az V—VI-ik leány osztályban.

Olasziban: Junius hó 19-én d. e. 8—10 óráig az I—II-ik fiú osztályokban. Junius 20-án d. e. 8—10 óráig az I—II-ik leány osztályokban. Junius 21-én d. e. 8—11 óráig a III-ik fiú- és leány osztályokban. Junius 22-én d. e. 8—11 óráig a IV-ik fiú- és leány osztályokban. Junius 23-án d. e. 8—11 óráig az V—VI-ik fiú- és leány osztályokban.

Ezen vizsgálatokra az utasítás 115. §-ában előírt hatáskörrel kiküldött elnökül a következő gondnoksági tagokat kérte fel a gondnoksági elnök: Tátray Sándor, Sulyok István, Materny Imre, dr Vucskics Gyula, dr Altmann Jakab, Köblös Ferenc, dr Bánóczy Kálmán, dr Hoványi Gyula, dr Kecskeméthy Lipót, dr Moskovits Miklós, dr Ágoston Péter, dr Konrád Márk, dr Pácz Sándor, dr Thury Kálmán, Harmathy Károly, Lukács Ödön, Szücs Izsó, Gencz József, Darvassó Lajos, Frankó Endre urakat.

ZENE.

Szalay Stefánia növendékeinek **vizsgahangversenye.** Szalay Stefánia a kiváló, nagytehetségű zene tanárnő junius hó 18-án vizsgáztatja növendékeit, akiket a múlt tanévben oktatót a zenére, a klasszikus játéokra. A növendékek a vizsgálat alkalmával hangversenyt rendeznek s bizonyára nagy közönség előtt fognak bizonyoságot adni tanárnőjük kiváló zeneudásáról és tanári képzettségéről. A vizsgálati hangversenyről a következő értesítést vettük: Szalay Stefánia állami képesített okl. zene tanár felsőbb osztályú növendékeivel folyó **hó junius 18-án vasárnap** délelőtt fél 11 órakor a premontrei főgimnázium dísztermében vizsgálati hangversenyt tart. Játsszani fognak: Barabás Erzs, Belezay Anna, Bulovszky Erzs, Gerő Magda, Hajós Magda, Kappel Lotti, Kepes Anna, Leipnik Erzs, Lu-

kács Anna, Otömösy Olga, Sebessy Irénke, Szalay Elemér, Tóth Olga, Waldmann Erzs, Várad Stef, Varró Zsófi. Belépti jegyül a meghívók szolgálának.

Vizsga a zeneiskolában. A nagyvárad **»Zenekedvelők Egyesülete«** által létesített és fentartott nyilvános zeneiskola folyó hó 18-án, vasárnap délután 4 órakor az egyesület helyiségében (községi polgári fiú iskola II. emelet 31. ajtó) vizsgahangversenyt rendez. Beléptidij 60 fillér. A növendékeken kívül **Masalik Nándor** zene tanár, mint vendég, zongorán és gordonkán több zene számot fog előadni.

Igazságszolgáltatás.

§ **Csöd.** A nagyvárad kir. törvényszék **Friedmann Béla** nagyvárad edénykereskedő vagyonára csődöt rendelt el. Csödbiztosul **Fakab Mihály** királyi törvényszéki bírót, tömeggondnokul dr **Kaufmann Gyula**, helyettesül dr **Foynár Oszé** nagyvárad ügyvédek neveztek ki. A cég hitelezői követeléseiket 1911. július hó 25-ikéig jelenthetik be a kir. törvényszék 113. számú szobájában.

NYILTTÉR.

REISZ MIKSA butorgyára

Nagyvárad,

Rákóczi-út 14.
szám alatt

(„APOLLÓ” mellett).

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával művészikivitelben szápadlás nélkül is készít **kitünő hirt** nevű

Fogműtermében

Özv. Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sással szembe

TÁVIRATOK

Kolera a hajón.

Berlin, jun. 14.

Newyorki távirat jelzti: A Berlin Lloyd-gőzösön, amely tegnap Genuából Nápoly érintésével ideérkezett, mikor még nyílt tengeren volt, gyanus körülmények között hirtelen meghalt egy orosz utas. A hajóorvosok kétségtelenül konstatálták az ázsiai kolerát. A Berlin kitűzte a sárga lobogót s Newyork étött a révkalauzok Svineburne Islandba irányították s vesztegár alá. 836 fedélközi utas volt a Berlinen, valamennyit orvosi megfigyelés alá helyezték, ellenben a kajüt-utasokat két nap múltán el fogják bocsátani.

Vasuti szerencsétlenség.

Berlin, június 14.

Hamburg vidékén Schwarzenacker vasutállomáson egy tehervonat kisiklott és a vagonok lezuhantak a magas vasuti töltésről. Hoeh lokomotívvezető, Weber fűtő az összetörött teherkocsik alá kerültek s később találták meg őket holtan. Kiefer vonatvezető legugrott a kisiklaskor, de olyan szerencsétlenül esett el, hogy halálosan megsebesült.

Póru jár csábitó.

Budapest, június 14.

(Saj. tud.) Ma délután 1 órakor Ernst Dezső részvénytársasági tisztviselő bizalmas együttlétben találta feleségét a nála albérletben lakó dr. Felix Izsó ügyvéddel. Ernst Dezső revolvert rántott elő és abból 6-szor egymás után a meglepett párra lött. 2 golyó az ügyvédet találta, egy pedig az asszony bal karját sértette meg. Az ügyvéd állapota súlyos.

Szabadrábra helyezték Pálffy Ödönt.

Kisjenő, június 14.

(Saját tud.) Pálffy Ödönt és sógorát, akiket igen súlyos vádak alapján letartóztattak, ma a törvényszék szabadrábra helyezte.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása
utólérhetetlen.

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése

Budapestben

A budapesti gabonatőzsdén a tegnapi esős hírekre nagyon szilárd volt az üzlet, kivétel nélkül minden lényegesen emelkedett.

Határidők sáralata:

Októberi buza	— — — —	11.92
Októberi rozs	— — — —	9.47
Októberi zab	— — — —	8.26
Májusi tengeri (1912)	— — — —	6.58
Juliusi tengeri	— — — —	7.16
Augusztusi tengeri	— — — —	7.29
Augusztusi repce	— — — —	14.10

A miskolci gyapjuvásár.

Miskolcon tegnap volt megtartva a szokásos évi gyapjuvásár. Körülbelül kétezer zsák gyapju került vásárra, melyek közül a jó mosásúak mind elkelték a tavalyi árak mellett, míg a nem egészen jó mosásúak valamivel olcsóbban, az egészen rosszul mosottak pedig (igen kevés) eladatlan maradtak.

Új lisztüzlet a Bémer-téren!

A mélyen tisztelt közönség kényelmére a Lederer és Kálmán-féle szeszgyár és gőzmalom részvénytársaság múmalma

Sz. János-u. 2. sz. a. (Bémer-tér sarok)

városi fióküzletet nyitott, hol a legjobb minőségű fehér és kenyérlisztet, rizs és száraz főzeléket, valamint korpát és takarmánylisztet hoz jutányos árak és szolid kiszolgálás mellett forgalomba. Tiszteletteljesen:

Márkely János.

TÁTRAY és TSA RT.

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárád, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közelműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvámegye legnagyobb gépjavitó
műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint
a megyei főtiszte-
lendő papság szál-
litója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Nagyvárád város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa darabja 3.60 kor. 100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenféle izzólámpa különlegességek, fényképezési lámpák ugyancsak legolcsóbb áron kaphatók.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön céllal épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

(Lőerőtől 12 lőerőig minden nagyságban)

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ívlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

A kész szőlővédelmi porok közt legrégibbek és ma is legáltalánosabban el vannak terjedve: a

Dr. Aschenbrandt porok

És pedig a **BORDÓI POR** a levelek és vesszők peronosporája és a **RÉZKÉNPOR** a fűrtperonospora és lisztharmat ellen.

Ezen utóbbi szer segélyével a múlt évben sikerült sok ezer held szőlő termését teljesen megmenteni.

A bordói por ára kgrm.-ként 50 kgrmos zsákokban — 64 fill.
kisebb zsákokban — 68 „
A rézkénpor ára kgrm.-ként 50 kgrmos zsákokban — 44 „
kisebb zsákokban — 48 „
Vezérképviselet a 268

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V. Alkotmány-utca 31 sz

A porok azonkívül kaphatók: Andrányi Károly fiainál Janki Antal utódjánál, ifj. Popper Józsefnél, Wursth Józsefnél Nagyvárad on; Pontelli Emilnél Bihar-püspöki-ben; Erdey Istvánnál Belényes-en; ifj. Weiszberger Ignácnál Berettyóújfalun; Klein és Grünfeldnél Ecsed-en.

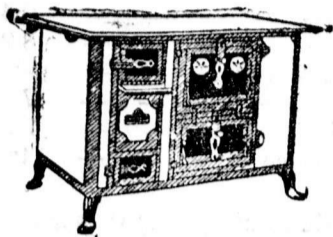
**MEGELŐZOTT
MOSKOVITS
ANATOMIAI-CIPŐGYÁR**

NAGYVÁRAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5 SZ.
Bémer-tér, (Bazár épület)

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez
NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegáruk állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Olajban tört és zománcz-festékek.

Az itteni piacon 22 év óta fennálló festéknagyke eskedésemet és vegyészeti gyáramat teljesen ujonnan berendezve és a legújabb villanyüzemű gépekkel felszerelve saját há-
Zöldfa-u. 17. sz. a. helyezte át,
hol állandóan nagy raktárt tartok az összes föld-festékekből, olajban tört és zománcz-festékekből stb. Register cassámon minden vevő egy kelettel ellátott szelvényig kap, melyeket minden hó végéig összegyűjtve, az összeset 3 százalékaig árut kap jutalék gyanánt.

Emke padlólack és parkertfénymáz!
Diana és Pedal cipőkrém a legjobb!

A nagyérdemű közönség eddigi bizalmáért hálás köszönetet mondva, kérem a további támogatást is, tisztelettel

BERKES BERTALAN

EMKE padlólack, parquet, fényező és vegytisztító festék gyára 238

Nagyvárad, Zöldfa-utca, saját-ház.

Szövetkezetek 10 % engedményben részesülnek.
Minden rendelés azonnal házhoz szállítva.

Telefon 180.

Telefon 180.

A Z I G A Z,

hogy sehol sem lehet oly kellemesen szórakozni, mint

Kecskeméthy István

„NEMZETI” vendéglőjében.

Kitűnő magyar konyha. A legjobb fajborok. Abonánsok polgári árban megegyezés szerint szolgáltatnak ki.

— Minden este fényes műsoru —

mozgófénykép előadás.

— Belépti díj nincs. —

A vidékiek találkozóhelye.

Szállodámban szobák 1 korona

— 60 fillértől kaphatók. —

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a „NEMZETI” szálloda, vendéglő és kávéház bérelője.

MEGNYILT a PÜSPÖKFÜRDŐ!

Magyar-Pécskai Dankó Boldizsár Kálmán kitűnő zenekara közreműködésével május hó 1-én a nagyközönség számára.

A fürdő híres gyógyvize a legkülönbözőbb betegségben bámulatos gyógyulást idéz elő Vonatközlekedés naponta ötször, a nagyváradai állomásról. A vendéglőben kitűnő konyha és pince. — A szállodában teljes kényelem. Mérsékelt árak. — A fürdőben ujonnan berendezett nagyszabásu uszoda. — Fürdővonatok a mai naptól kezdve közlekednek. Minél számosabb látogatást kér

Kernáts János, fürdőbérő.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.
192**Ujdonság. Szekrényág.**

Szabadalom bejelentve.

Kis lakásokban nélkülözhetetlen. Különböző alakban és kivitelben készen kaphatók. Mint gyermekágy (nagyobbaknak is), íróasztal, festőállvány és ruhaszekrény 40 kor-tól feljebb. Vételkényszer nélkül megtekinthető

HERCZEGH

műasztalosnál.

Szalárdi-utca 17. szám. 261

Mivel külföldön és Amerikában több éven át dolgoztam butor és különleges munkákat szakszerűen készítek. Rajz, költségvetés s szakvélemény díjtalanul.

**A Nagyszzebeni
Általános Takarékpénztár**

Előnyös amortizációs kölcsönöket nyújt és konvertál házakra, földekre és építkezési célokra, előzetes költség nélkül. Készséggel szolgál felvilágosítással:

Breitenstein Frigyes,
Nagyvárad, Keskeny-utca 13. sz.
Telefon: 1054.**Jégszekrények**

nagy választékban

FagylaltgépekLtr. 1 2 3 4
Kor. 10— 1250 1450 17—**Vajkőpülőgépek**Ltr. 1 2 3
Kor. 360 480 560Kerti vasbutorok állandó nagy választékban.
Modern konyhaberendezések zománcos és Alumínium edényekből.Telefon 390. **TARSOLY és RISZTÓ** különlegességek vaskereskedésében.**Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!**

Rákóczi-ut 5 szám, Veiszlovits-ház.

1 üveg Odol	74 kr.
1 > francia szájviz	25 >
1 > száj szagtalanító	50 >
1 tubus dr Heyder fogcrém	50 >
8 > Thymol	20 >
1 > Stomatín	20 >
1 > tégely Odontín fogpaszta	20 >
1 drb Odontín betét	55 >
1 üveg Picavan	35 >
1 üveg Bay Rum	98 >
1 > Jera violette brillantín	35 >
1 > francia brillantín	30 >
1 > folyékony brillantín	15, 22, 35 >
1 > valódi dió olaj	50 >
1 > > kivonat	15 >
1 drb bajuszkötő	75 >
	15, 20 35 >

1 üveg Kerpel kézfinomító	38 kr.
1 tégely Margit crém	40 >
1 > Diana crém	65 >
1 drb Dianna szappan	65 >
1 dob Lickner puder	38 >
1 > amerikai porcellán puder	1 frt 20 >
1 üveg amerikai petrol	50 >
1 > Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt >
1 fekete champos	12 >
1 rud rozsa Glycerin szappan	20 >
3 drb francia ibolya szappan	50 >
1 > Kielhauser ibolya glycerin szappan	28 >
1 > Speick szappan	28 >
1 > Windsor szappan	38 >
1 tubus kaloderma	28 >
1 > Beloderma kézfinomító	20 >
1 üvegtégely tejcrém	20 >

Figyeljen az árakra.

1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 35 kr
1 Gillette utánzatu borotva készülék	1 > 50 >
1 valódi serte hajkefe	70 >
1 dublé bajuszkéfe	20 >
1 valódi serte ruhakefe	45 >
1 körömkéfe	05 >
1 surolókefe óriási	20 >
1 surolókefe kisebb	10 >
12 drb Royal angol cipő érém	96 >
1 drb cipőérém-kefe kenőkefével	70 >
1 > cipőfényesítő flanel	20 >
1 > Jurigatem Zománc	80 >
1 mtr vörös gumicső	60 >
Egynegyed Ko Brunz watta	35 >

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az árákról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökben!

FÉLIX GYÓGYFÜRDŐ

Téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett.

Európa leggazdagabb forró kénés hőforrás, viz hőfoka 5° Celsius. Gyógyjavallat fürdő alakjában, csúsz (reuma) és köszvény ellen. Női betegségeknek, idült méh és petefészkek gyulladások, méh-hurut, medencebeli -ejtszövetlob betegségeknek, sárgaság és epeköveknek, meglepő gyógyhatás. Tükör, kád, mór, szénsav és iszap fürdők. Állandó fürdőorvos, állandó gyógytar, 350 kényelmes lakó szoba, kitűnő vendéglők, jutányos étlap-árak, elsőrendű cigány-közlekedik naponta. — Posta, tavirida, interurbán telefon. — Curtaxe és zenedij nincs. Prospektust küld az igazgatóság.